

ШАРГ ГАПЫСЫ

Азербайжан КП Нахчыван Вилајат Комитэсинин, Нахчыван МССР Али Советинин ва Назирлэр Советинин органы
«ШАРГ КАПЫСЫ» — орган Нахобкома КП Азербайджана,
Верховно Совета и Совета Министров Нахичеванской АССР

№ 257 (8162)

Шәнбә, 30 октябр
1965-чи ил

Гижмәти 2
гәпик

Ч. Мәммәдгулузадэнин анадан олмасынын 100 иллији гаршысында

«Анамын китабы»

Ч. Мәммәдгулузада атына Нахчыван Девләт Мусигили Драм Театры јени мөвсүмә «Анамын китабы» комедијасы илә башламышдыр.

Бөјүк демократ јазычынын бу комедијасы садэ бир композицияја малликдр. Буна бахмајараг мүадилфин тохундугу мәселәләр өз ичтимаи-сијаси дөјерјана көрә чөх мүһүм ва дигтәләјигдр.

Доғма ишлин сафлыгы мәселәси, һабелә пантуркизмин ва тантисламизмин ифшасы әсәрдә кеиш гојумлушдур. Гурулушчу режиссор, Ермәнстан ССР-ин әмәкдар инчәсәнәт хадими Б. Гөләндәри әсәрин идејасыны јакшы дәрә етмишдр. Ч. Мәммәдгулузадэнин јубилеји гаршысында бу әсәрин узун фәсиләдән сонра сәһнәдә чанландырылмасы тәдирләјигдр. Гурулушчу режиссор әсәрдә гојулан мәселәләрни тамашачыја јакшы чатдырылмасы үчүн дегиг мизанлар ва үсуллар ахтарыб тапмыш, ингилабадан әввәлки бир аиләдә дәрнәләшән аидијәтләри габарыг шәкилдә ачмышдыр. Тамашаја мүдрик Молла Нәсрәддинни сурәти дө әләвә олушмуш, ијсәдә гаршыја гојулан мәсәлә јакшы шәрһ едилмишдр.

Һадисәләр бир аиләдә чөрәјән едир. Әбдуләзимин аиләсиндә јаранан конфликт о заманкы Азербайчан мәшһитинә хас олан хүсусијәтдр. Ана сурәти вәтәнин зәнкин тарихи, бөјүк идеаллары олан бу халтын төчәсүмүдур. Гардашларын бири Рүстәм бәј Петербургда тәһсил алмыш аијалыдыр, Самәд Ваһид Истамбулда охушмуш ва мүчәррәд шәрләрә алудә олмушдур. Мирзә Мәммәләли иса ислам дунјасынын чәһаләт бөшији олан Нәчәфүл-Әшрәфдә тәһсил алуш, «семия-илаһијәт» мүдәррисин олмушдур. Гардаш-

лар арасында чөх дәрнә нәзәри фәрг вардыр. Онларын һарәси өзүнә мөхәсүс дүвјакөрүшүн, адәт вә ән-әнәнири әсирдир. Гардашлар өз бачылары Күлбаһары әрә вермәк истәдикдә белә, чөх чинди мүбаһиһәсә киришир, доғма адәтләрә ришхәндлә бахырлар. Онлар халтын һөјәти нәминә фәјдалы бир иш көрмәдән «алимлик» едир, чәһәнк фикрләр ирәли сүрүрләр.

Театрын коллективни чөх сәмерәли чалышараг тамашанын мөзмунату, долгун ва мараглы олмасыны тәмин етмишдр. Республиканын әмәкдар артисти Мәммәд Гулијев Молла Нәсрәддин сурәтинин мараглы чыккыларлә чанландырыр. О, һадисәләрин мәһијәтинә тәмәс едир, әсәрин идеја истигамәтинин көстәрән чанлы бир рәмә кими көрүнүр.

Мирзә Мәммәләли ролунда әмәкдар артист Мирзә Әкбәр көзал чыхыш едир. О, һеч бир шаржа јол вермәдән «елми-илаһијәт» мүдәррисинин бүтүн чүрүс хүсусијәтләрини чанландырыр. Артистин дили сәлис, һәркәятләри тәбиин, ифачылығы мараглыдыр.

Рүстәм бәј ролунда республиканын әмәкдар артисти Әјјуб Мәммадовун ифасы орижинал кејфијәтләрә маликдр. Бу-һунла белә бу сурәтин сәһнә төчәсүмү илә ијсәдәки Рүстәм бәјин кејфијәтләри арасында мәһидлуг нөзәрә чаршыр. Гурулушчу режиссор, һәдәнсә, бу сурәтин даһа камил, мараглы ва даһа дигтәләјиг олмасына аз гајгы көстәрмишдр.

Самәд Ваһид ролунда әмәкдар артист Јусиф һагердијев көзал чыхыш едир. Онун һәркәятлә-

риндәки мүбалиғәни нәзәрә алрмасаг, дөјә биләрик ки, Самәд Ваһид—һагердијев сәһнәдә пантуркизм идејасынын тәблиғатчысы кими көрүнүр. О, Азәри дилинин садәлијинә вә көзәллијинә е'тинәсызлыг көстәрән, шәримизадики јүксәк кејфијәтләрә лагәјд бахан, јад тәсирләри мүтәрәғти бир һал кими тәрифләгән чәһил бир шәхсијәтдр. Јусиф һагердијев өз ифасыны бир гәдәр дө тәкмилләшдирмәк гајгысына галмалыдыр.

Азәрбајҗан ССР-ин әмәкдар артисти Фирузә Әлиханова ана ролунда чөх тәбиин, далгын, дүшүнчәли ва мәнәһәтдыр. Онун һәркәятләриндә вә данышығында әвәләдлары һанкөр чыхан, өз тәнһалығына дахил бир јангы илә е'тираз едән ел анасынын сәчијәси вардыр. Артист ифа етдији сурәтин бүтүн мәзијәтләринин гаврамышдыр.

Күлбаһар сурәти дө дигтәләјигдр. О, ингилабадан әввәлки чәһаләт әләминин агыр мүһәттиндә јашајан Азәри гызларынын типик һүмәјәндәсдир. Онун арзулары да, гәлби дө, севкиси дө өзүдән асымы дөјиддр. Бу һагда бир-биринә гаршы дуран гардашлар һөкм вермәлидир. Күлбаһар бу аидијәти јаваш-јакшаш дәрә едән, һәјәтдакы дөзүлмәз һалилары көрән вә буна гаршы үсјән едән динамики сурәтдр. Республиканын әмәкдар артисти П. Мәммадова Күлбаһар ролунда тәбиин көрүнүр. Буһунла белә, онун данышыг тәрзи бир гәдәр дө камил вә сәмили олмалыдыр.

Артистләрдән П. Чаббаров вә М. Сәфаров тәмлзүрәкли, едилн адәт вә ән-әнәсини тәмсил

едән чобан ролунда јакшы чыхыш едирләр. Әмәкдар артист Ә. Гардашбөјов Аслан бәј ролунда, артист П. Мәммадов Мирзә Бахмәли ролунда, Азәрбајҗан ССР-ин әмәкдар артисти Х. Газијева Зивәр ханым ролунда јакшы чыхыш едирләр.

Республиканын халг артисти Ә. һагердијев эпизодик һәмбәл сурәтинин чөх чанлы вә мараглы јаратмышдыр. Тамашачылар онун сәһнәјә кәлишини алгышларла гаршылајырлар. Азәрбајҗан ССР-ин әмәкдар артисти М. һ. Миршили Мирзә һәсән ролунда мөһәрәтлә чыхыш едир.

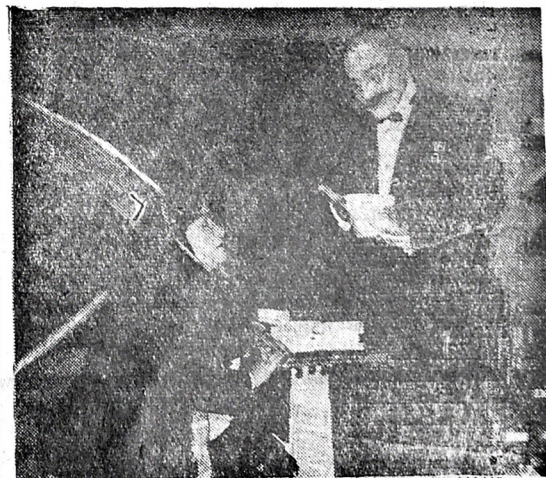
Тамашадакы сәнзор сурәти чөх мараглыдыр. О, ади бир сәнзор олса да гардашларын мәнәви атемидәки чүрүклүү кинајә илә гаршыла-

јыр, онларын арасындакы фикр вә әгидә ајрылыгына күлдр. Республиканын әмәкдар артисти Б. һүсәјнов бу ролда дигтәләјигдр.

Тамашанын бөдик тәртибаты садә вә мөзмунатудур. Рәдсам М. Тасымов гурулуша мөһһүр рус тәмсилдәндеки балыг, ердәк вә хәрчәнк шәкилләрини дахил етмәклә әсәрдәки идејаны ајлын олмасына чалышмалыдыр. М. Манивелјанын тәртиб етдији мүсли дө јакшыдыр. Буһунла белә сон пәрдәдәки марш гејри-тәбиин сәсләнир.

Театр бөјүк демократ јазычынын һәһил фикрләрлә долу олан бу әсәрини тамашаја гојмагла өз јардычылыг гүвәрәтин бир даһа һүмәјиш етдиришидир. Театр коллективинин бу тамашасы бөјүк јазычы Ч. Мәммәдгулузадэнин гаршыдакы јубилејинә көзал һәдијәдир.

Мәшһур: ӘМБӘР.

Тамашадан бир сәһнә. Ана ролунда Азәрбајҗан ССР-ин әмәкдар артисти Фирузә Әлиханова, Рүстәм бәј ролунда Нахчыван МССР-ин әмәкдар артисти Әјјуб Мәммадов.
Фото Р. Рашидовундур.